

НИЕ ЛИ СМЕ ПРИЧИНА ЗА ПРОМЯНАТА, ИЛИ ПРОМЯНАТА НИ ПРОМЕНЯ

Как се развиват пиарът и комуникациите и студентите, които ги изучават – впечатленията на един университетски преподавател

ТЕКСТ ПРОФ. Д-Р ДЕСИСЛАВА БОШНАКОВА

Казват, че след една определена възраст хората порастват и спират да си задават въпроса „Защо?“. Най-често отговорът е „Защото така“ и какъв е смисълът да си го задаваме?

Само че аз така и не пораснах. Останах си в онази възраст, в която постоянно искам да знам защо, защо така или защо иначе. И признавам си, липсата на отговори понякога ме довежда до лудост. Или пък не. Но въпреки всичко не спирам.

Преди да ви споделя моите виждания за това как се промени пиарът и комуникациите и как се промениха студентите, които учат пиар и комуникации, трябва да споделя, че в продължение

на повече от 20 години преподавам на студенти. И да се похваля

ИМА СТРАХОТНИ СТУДЕНТИ

Да, може да звучи невероятно, но така мисля. И тези прекрасни студенти стават прекрасни професионалисти, и ги срещам навсякъде.

Сигурно вече си мислите, че нещо не ми е наред, след като виждате по телевизора какви пиари е родила нашата система. Ще ви помогна. Това не са нашите студенти. Те са извън прожекторите и извън политиката. Няма да се отклонявам към политиката, че там има много защо-та без отговори.

И така – как се промени пиарът и комуникациите. Със сигурност не ви е нужен професор, за да си отговорите на този въпрос. Ние всички преживяваме и се адаптираме към промените в комуникацията всеки ден. Преди 25 години в офисите имаше по един компютър, от който да се изпращат имейли, днес имейлът е на телефона. Винаги се забавлявам с привилегията да съм работила в сферата на комуникациите преди социалните мрежи. Тогава бе изключително важно да познаваш медиите, журналистите, главните редактори и да поддържаш добри отношения с тях.

Днес времето, което пиарът имаше от случването на събитието до от-

разяването му в утрешния вестник, отсъства. Отразяването е мигновено в социалните мрежи. И нещо много важно – всеки, присъствал на събитието, може да го отрази в социалните мрежи. Гостите не чакат да получат съобщение от компанията, за да разполагат с официалната информация. Те споделят своята гледна точка, при това извън Закона за радиото и телевизията.

И пиарът трябва да умее да управлява цялата тази комуникация, която е на толкова нива, че ще отнеме цяла друга статия да я опиша. Ако се върнете към случая с публикацията на официалната страница на „Пирогов“ в неотдавнашния скандал с медицински служители и един баща, (вече бивш) съветник на министър, ще разберете какво имам предвид. Иначе казано, освен традиционните медии, както ги наричаме, има и

ГРАЖДАНСКА ЖУРНАЛИСТИКА

която набира все по-голяма сила, и хората вярват изключително много на хора като тях.

И така днес всеки с мобилен телефон и връзка с интернет може да разпространява информация и този поток трябва да се управлява така, че доверието към организацията или личността да не бъде разрушено. Не е лесно, много по-трудно е от преди. Броят на тези, които споделят информацията, на практика не се свежда до журналистите и главните редактори, а до всеки с профил в социална мрежа. Дори няма да заговарям за фалшивите новини, постистината и троловете. Така че имаме много повече неща за учене и разбиране от преди.

Но има нещо, което не се е променило, откакто ни има на този свят, и то много добре е казано от бащата на пиара Едуард Л. Бернайс: „Трите основни елемента на пиара практически са

толкова стари, колкото обществото: информирането на хората, убеждаването на хората и общуването на хора с хора“. И както ясно можем да видим, промените са свързани със средствата и методите за постигане на тези цели, но другото си остава същото.

Така че пиарът сам по себе си не се е променил. Само стана още по-важен и решаващ, защото битката за вниманието и доверието е много по-жестоката. А във времена на кризи и бедствия доверието е онова, което отличава добрите от останалите. Моята визия за пиара е като за инструмент, който гради

ДОВЕРИЕ, БАЗИРАНО НА ИСТИНАТА

Поне така пише в учебниците.

И понеже обичам да ми е лесно, признавам си, голяма част от теорията си е същата. Но има нови теории, нови канали за комуникация и нови методи за информиране, убеждаване и общуване. Тях изучаваме заедно със студентите, защото се раждат тук и сега. Другото, което се промени и според мен е за добро, е, че днес студентите имат достъп до цялото знание по света, стига да го поискат. Имат възможност да ходят на стаж в агенции у нас, които работят на световно ниво. Могат да стажуват и навсякъде по света. Могат толкова много неща, за които моето поколение дори не се осмеляваше да мечтае. Като например да чуят на живо Пол Холмс в София. Истината е, че до днес обичам пиара и това ми помага да си върша работата с любов. Дали го правя добре, не знам. Студентите, или по-точно тяхната работа, би трябвало да го покаже. А сега за втората част от промяната – студентите. Те променени ли са? Други ли са? Или просто аз съм се променила и ги виждам по различен начин?

Виждате, че обичам въпросите и не обичам да се примирявам с един-единствен отговор, защото много често в живота има повече от един отговор. Разбира се, че всяка година студентите са различни, няма как да не са. Поколенията са различни, защото светът е различен и няма как ние да не се променяме с него. Едно от нещата, които ми правят впечатление, е, че новите поколения имат различен подход и различен начин на учене. Какво имам предвид? Моето поколение, почти като това на динозаврите, можеше (или поне аз) да учи дълго теория, без каквато и да било връзка с практиката да бъде засегната. Днес хората тръгват по обратния път – от правенето към ученето. Защо? Защото Мрежата е пълна със съвети как да го направя. И преподаването се обръща – от конкретното към дълбоките нива на теорията вместо, както си беше, от теория към практика. Преподаването, ако искаме да стигне до студентите, трябва да бъде съобразено с новите реалности. Аз например мога да уча само като взема книга – книжна, молив, и подчертавам. И като си водя записки на хартия. Само че днес студентите имат нужда от мултимедийно съдържание, за да грабнеш вниманието и любовта им. И тогава потъват в дебелия книги. Но когато потънат там

ИЗВЛИЧАТ ВСИЧКО

което им е нужно и което дори и моето поколение невинаги успяваше да извлече.

Така че сегашните студенти като всички студенти са млади, напористи, амбициозни, убедени в правотата си и търсещи ментор, на когото да вярват. Разбира се, както винаги е било, има отлични, много добри, добри, средни и други. Но това не е нещо ново и мно-

Пиарът сам по себе си не се е променил. Само стана още по-важен и решаващ, защото битката за вниманието и доверието е много по-жестоката.

ПРОФ. Д-Р ДЕСИСЛАВА БОШНАКОВА

Е ПРЕПОДАВАТЕЛ ПО ПИАР В НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ И РЪКОВОДИТЕЛ НА ДЕПАРТАМЕНТ „МЕДИИ И КОМУНИКАЦИЯ“.

В нея влизат PA The Smarts, медийна агенция IQMedia, PR агенция Paragraph 42 и продуцентското студио Shoot. Собственик е на агенция ROI Communication, която се занимава с консултиране, обучения и издаване на специализирана литература. Тя е блогър (boshnakova.com), ревностен почитател на TED, куратор на TEDxNBU (2011 – 2016), куратор на TEDxSofia (2017 – до днес). Била е лектор на TEDxAUBG и TEDxTarnow. Автор е на книгите „PRоговорки“, „Политическите комуникации в мрежата 2.0“, „Колективната мъдрост (Краудсорсинг)“ и „13 истории за W“. Активно работи за промяна в образованието. А от септември 2019 г. води подкаста „Бошлаф“, който има за цел да подсеща хората да не спират да мислят.

го често си мисля, че и ние не сме били чак толкова умни. Просто не е имало социални мрежи, в които светът да види какви сме. Днес е друго.

Младите хора не просто трябва да са в мрежите, но и да си дадат сметка за баланса между това какво искат и какво е редно да публикуват, ако искат след това да си намерят работа.

Така че, признавам си, когато аз бях студентка, нещата бяха по-прости и по-лесни. На днешните студенти им е много по-трудно. Защото има толкова много неща, от които те трябва да из-

бират – в ученето и в живота.

Но едно нещо не ми дава мира и то съвсем не е свързано с моите студенти. Не мога да се примиря с търпимостта към неграмотността, към некомпетентността и безхаберието сред нас. Няма как да си добър в комуникацията, ако не владееш добре родния си език, ако не владееш добре английски език и още езици, ако нямаш добри обноски и ако не обичаш да общуваш с хора. Но трябва да си признаем, че имаме сериозни проблеми в средното образование, които висшето се опитва

да реши. Но е редно да се поправят там, където са, защото липсата на социални умения за XXI век е дефицит, който спъва развитието на всички.

Ясно е, че всичко тече и всичко се променя. Но за мен най-важното е тези, които преподаваме на младите, да обичаме работата си и да обичаме младите. Да се изправяме пред тях с готовност да им дадем всичко, което знаем, и да си дадем сметка, че ние учим всеки ден от тях и с тях. Тогава всичко може би ще стане по-добро и по-хубаво. И... **В**